

**UCHWAŁA NR XXXIV/197/2012
RADY GMINY WIŃSKO**

z dnia 14 sierpnia 2012 r.

w sprawie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Wińsko na lata 2012 – 2014

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. Z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zmianami) i art 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887 ze zmianami) Rada Gminy Wińsko uchwala, co następuje:

§ 1.

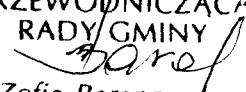
Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wińsko na lata 2012-2014.

§ 2.

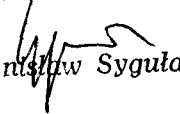
Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wińsko.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY

Zofia Baranowska

RADCA PRAWNY

mgr Bronisław Sygula

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE WIŃSKO NA LATA 2012 – 2014

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP.....	str. 2
II.	DIAGNOZA PROBLEMÓW.....	str. 3
III.	POMOC INSTYTUCJONALNA I OPIEKA ZASTĘPCZA.....	str. 6
IV.	CELE PROGRAMU.....	str. 8
V.	ADRESACI PROGRAMU.....	str. 9
VI.	REALIZACJA PROGRAMU.....	str. 9

I. WSTĘP

Gminny Program Wspierania Rodziny został przygotowany w związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2012 roku Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a jego główny cel, jakim jest wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, wpisuje się w Gminną Strategię Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Wińsko na lata 2007-2013. Jednym z celów zawartych w/w dokumencie jest „Stworzenie sprawnego systemu zapobiegania kryzysom rodziny i wspierania rodzin w kryzysie, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży”.

Rodzina to podstawowe środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku. Oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 71 pkt. 1 mówi: „Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych”.

Na poziomie gminy działania te realizują jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego wspierane przez organizacje pozarządowe.

W Gminie Wińsko odpowiedzialność za organizację systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, zgodnie z Ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, spoczywa na Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej. Zadaniem Ośrodka jest wspomaganie osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne możliwości, zasoby i uprawnienia. Zadaniem pomocy społecznej jest również zapobieganie takim sytuacją poprzez podejmowanie działań, zmierzających do odzyskania zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa czy pijaństwo rodziców, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy problem ubóstwa czy długotrwałego bezrobocia.

Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników służby zdrowia, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz odejmowania działań na rzecz rodziny w

oparciu o sprecyzowany plan działania. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy docenić i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w pełnieniu jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie.

Zawarte w niniejszym programie propozycje pomocowe wspierają rodzinę w prawidłowym wypełnianiu funkcji. Założeniem programu jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji kiedy dziecko musi opuścić rodzinę.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW

Pomoc Środowiskowa

Pomoc społeczna jest jednym z elementów zabezpieczenia społecznego państwa. Jej zadaniem jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie życia w godnych warunkach.

Ustawa o pomocy społecznej w art. 7 określa powody udzielenia pomocy osobom i rodzinom. Należą do nich:

- ubóstwo,
- sieroctwo,
- bezdomność,
- bezrobocie,
- niepełnosprawność,
- długotrwała lub ciężka choroba,
- przemoc w rodzinie,
- potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietność,
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo – wychowawcze,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,

- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizm lub narkomania,
- zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa,
- klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Niekorzystna sytuacja na powiatowym rynku pracy, pauperyzacja mieszkańców, nasilenie problemów społecznych powoduje, że w Gminie Wińsko duża grupa osób nie radzi sobie we własnym zakresie z zaspakajaniem podstawowych potrzeb bytowych oraz rozwiązywaniem codziennych problemów.

Głównymi przyczynami zgłaszania się osób o pomoc społeczną są:

- bezrobocie,
- ubóstwo,
- niepełnosprawność,
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- długotrwała choroba,
- alkoholizm,
- ochrona macierzyństwa.

Osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn, wymagają pomocy innych osób, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych. Obejmują one pomoc w zaspokojeniu podstawowych, codziennych potrzeb życiowych w zależności od ograniczonej sprawności psychofizycznej klienta ośrodka.

Świadczenia rodzinne

Świadczenia rodzinne stanowią odrębny od systemu pomocy społecznej system poza ubezpieczeniowych świadczeń pieniężnych. Celem świadczeń rodzinnych jest materialne wspieranie w szczególności rodzin w realizacji ich funkcji opiekuńczych, wychowawczych i edukacyjnych. Stąd też kryteria dochodowe, warunkujące do nich dostęp, oparte zostały głównie na podstawie progu wsparcia dochodowego rodzin i w związku z tym określone zostały na poziomie wyższym niż egzystencjalne.

System świadczeń rodzinnych oparty jest o zasadę pomocniczości uwzględniającą regułę, że osobami w pierwszej kolejności zobowiązanymi dołożenia na utrzymanie dzieci są ich rodzice. Dopiero w przypadku, gdy ich środki i uprawnienia są niewystarczające do wychowania i utrzymania dzieci przysługuje im pomoc materialna państwa.

Świadczenia rodzinne są realizowane w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wińsku od 01 maja 2004 roku na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych i obejmują:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego:
 - dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
 - dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka
 - dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
 - dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
 - dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania,
 - dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego,
 - dodatek z tytułu urodzenia dziecka,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka,
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenia pielęgnacyjne.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, których egzekucja jest bezskuteczna, reguluje ustawa z dnia 07 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Określa ona warunki nabywania prawa do świadczeń pieniężnych z funduszu alimentacyjnego, zasady i tryb postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń oraz reguluje działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych. Świadczeniem z funduszu alimentacyjnego jest kwota wypłacona osobie uprawnionej przez organ właściwy wierzyciela, tj. wójta gminy właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej, na poczet należnego świadczenia alimentacyjnego ustalonego na podstawie tytułu wykonawczego, jeżeli jego egzekucja jest bezskuteczna. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługuje osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub w szkole wyższej, do ukończenia przez nią 25 roku życia, a w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

Przyznanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego.

Fundusz alimentacyjny jest realizowany w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wińsku od 01 października 2008 roku.

III. POMOC INSTYTUCJONALNA I OPIEKA ZASTĘPCZA

Domy pomocy społecznej

Osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, którzy nie mogą samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu i którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Na terenie gminy nie funkcjonują domy pomocy społecznej.

Ośrodki wsparcia

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej ośrodek wsparcia jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej dziennego pobytu. W ośrodku wsparcia mogą być prowadzone miejsca całodobowe okresowego pobytu. Ośrodkiem wsparcia może być ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, dzienny dom pomocy, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schronisko i dom dla bezdomnych oraz klub samopomocy. Na terenie gminy nie funkcjonują ośrodki wsparcia. Osoby zainteresowane pobytem w ośrodku wsparcia z Gminy Wińsko kierowane są do Powiatowego Ośrodka Wsparcia – ŚDS w Wołowie.

Rodzinna opieka zastępcza nad dzieckiem

Najlepszym środowiskiem wychowawczym dla dziecka jest własna rodzina i należy zrobić wszystko, aby dziecko w niej wzrastało. Jeżeli rodzina naturalna jest dysfunkcyjna a dziecko jest krzywdzone, należy je jak najszybciej odizolować i umieścić w rodzinie zastępczej.

Art. 20 Konwencji o prawach dziecka mówi, że: „Rodzina zastępcza sprawuje opiekę nad dzieckiem przebywającym poza swym środowiskiem z tego powodu, że zostało ono czasowo lub na stałe tego środowiska pozbawione lub nie może w nim przebywać ze względu na jego dobro”.

Podjęcie działań opiekuńczych wobec dzieci wynikają z dysfunkcji rodzin, takich jak:

- alkoholizm,
- przemoc domowa skierowana na partnera lub dziecko,
- zaburzenia systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych (bezrobocie, odejście lub zgon współmałżonka),
- problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych wyrażające się m.in. w postaci niedojrzałości emocjonalnej, problemach we współżyciu społecznym,
- trudnościach adaptacyjnych, niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- problemy wychowawcze w środowisku rodzinnym, szkolnym ujawniające się w postaci zachowań buntowniczych, agresywnych, konfliktowych, łamania przez dzieci i młodzież panujących obyczajów, norm i wartości.

Z danych Sądu Rejonowego w Wołowie, Zespołu Kuratorów Zawodowych Rodzinnych i dla Dorosłych wynika, iż w 2012 roku na terenie Gminy Wińsko kuratorzy pełnią 28 nadzory. W liczbie tej zawiera się 21 nadzorów nad rodzicami, którym ograniczono wykonanie władzy rodzicielskiej poprzez nadzór kuratora oraz 7 nadzorów orzeczonych nad nieletnimi, którzy wykazują przejawy demoralizacji bądź dopuścili się popełnienia czynów karalnych.

W wyniku trudnych doświadczeń życiowych, małoletnim dzieciom grozi dezintegracja osobowości manifestująca się w różnego typu zaburzeniach emocjonalnych.

Na terenie gminy najczęstszymi przyczynami umieszczenia dzieci w zastępczych formach opieki są

- alkoholizm,
- znęcanie się nad rodziną,
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych,
- bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- niepełnosprawność rodziców,
- choroba rodziców.

Zgodnie z art. 74 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, rodziny zastępcze dzielą się na:

- 1) spokrewnione z dzieckiem,
- 2) niespokrewnione z dzieckiem,
- 3) zawodowe niespokrewnione z dzieckiem:
 - a) wielodzietne,
 - b) specjalistyczne,
 - c) o charakterze pogotowia rodzinnego.

Na terenie Gminy Wińsko funkcjonują wszystkie typy rodzin zastępczych, zapewniające opiekę i wychowanie dla dzieci zgodnie z kanonami dobrego wychowania oraz adekwatną do ich stanu zdrowia.

Od 01 lipca 2012 roku na terenie Gminy Wińsko funkcjonuje rodzinny dom dziecka.

Tabela nr 1. Liczba rodzin zastępczych na terenie Gminy Wińsko stan na 18-06-2012 roku

Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych	Liczba rodzin zastępczych niezawodowych	Liczba rodzin zastępczych zawodowych	Łączna liczba rodzin zastępczych
5	1	1	7

Tabela nr 2. Liczba dzieci z terenu Gminy Wińsko przebywających w rodzinach zastępczych w latach 2008-2011

Rok	Liczba rodzin zastępczych	Liczba dzieci w rodzinach
2008	5	8
2009	6	9
2010	7	10
2011	8	11

Instytucjonalna opieka zastępcza nad dzieckiem

Opieka instytucjonalna nad dzieckiem realizowana jest w Gminie Wińsko przez umieszczenie małoletnich w całodobowych placówkach opiekuńczo – wychowawczych:

- typu interwencyjnego,
- typu socjalizacyjnego,
- typu rodzinnego.

Na terenie gminy nie funkcjonują placówki opiekuńczo – wychowawcze, dzieci kierowane są do Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej, Typu Socjalizacyjnego w Gadzięcinie bądź do Domu Dziecka w Krzydlinie Małej.

Tabela nr 3. Liczba dzieci – mieszkańców Gminy Wińsko przyjętych do placówek opiekuńczo – wychowawczych w latach 2008-2011

Rok	Liczba dzieci
2008	12
2009	5
2010	6
2011	4

IV. CELE PROGRAMU

Cel główny

Stworzenie systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, jak również profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny.

Cele szczegółowe

1. Stworzenie efektywnego systemu wsparcia rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
2. Pozostawienie dzieci i młodzieży w środowisko zamieszkania.

3. Tworzenie warunków sprzyjających umacnianiu instytucji rodziny i jej integracji.
4. Współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny.
5. Wzmocnienie roli i funkcji rodziny.
6. Wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny.
7. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji rodziny.
8. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

V. ADRESACI PROGRAMU

Rodziny wychowujące dzieci na terenie gminy Wińsko dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

VI. REALIZACJA PROGRAMU

Czas realizacji:

Program realizowany będzie na terenie gminy Wińsko na lata 2012 – 2014.

Działania mające na celu realizację założeń programu a nastawione na bezpośrednią pracę z rodziną są koordynowane i organizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wińsku poprzez:

- diagnozowanie problemów rodziny i dziecka,
- podejmowanie działań w środowisku, inicjowanie interwencji w uzasadnionych przypadkach,
- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- monitorowanie sytuacji rodzin, zwłaszcza niewydolnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, uzależnionych, stosujących przemoc.

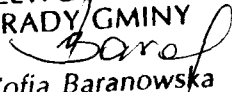
Źródło finansowania:

- budżet gminy,
- budżet państwa,
- inne źródła.

Realizatorami programu będą:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wińsku
- Samorząd lokalny
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Zespół interdyscyplinarny
- Placówki szkolne na terenie gminy

- Lekarze rodzinni, pielęgniarki środowiskowe
- Policja
- Kościół
- Organizacje pozarządowe
- Gminny Ośrodek Kultury

PRZEWODNICZĄCA
RADY/GMINY

Zofia Baranowska